

Alūksnes muižas Jaunā pils

Jaunā pils Alūksnē ir izcils neogotikas paraugs. Iespējams, ka pils projekta autors ir Rīgas galvenais arhitekts Johans Daniels Felsko (1813–1902). Ievērojams ir Jaunās pils parks, kas atspoguļo parku izveides mākslinieciskās tendences 18. gadsimta beigās un 19. gadsimta otrajā pusē ieviestos jauninājumus. Astoņpadsmitā gadsimta beigās parkā izveido divas strūklakas, kā arī uzbūvē akmens solus, venēciešu tiltu ar laternām un laivu piestātni, Aiola templi un granīta obelisku īpašnieka Otto Hermaņa fon Fitinghofa piemiņai. Antikās mākslas triumfu atspoguļo rotondveida paviljons un Fitinghofu dzimtas mauzolejs.

6

lūksnes Jaunajai pilij, kā jau nosaukums rāda, nav spokiem bagātu tradīciju. Daži muzeja darbinieki tomēr stāsta divainus atgadījumus.

Visvairāk tie attiecas uz tā saucamajām vecajām dienesta kāpnēm – šaurām betona kāpnēm četros posmos, turklāt elektrības slēdzis ir tikai pie ārdurvīm. Ja kāds muzeja darbinieks aizkavējas ilgāk darbā, viņam jātaustās lejā pa tumsu. Nonākot pie otrā pagrieziena, parasti kāpējs tiek saķerts aiz mēteļa stūra un pieturēts. Daži gan smejas, ka tikai cilvēki ar netīru sirdsapziņu tiekot biedēti.

Ja kāds drosmīgāks darbinieks paliek pilī viens pats pa nakti, tad ap pusnakti dzird smagus soļus pa otrā stāva

7

gaiteni nākam vai arī tādus kā tīrišanas trokšņus dažas pirmā stāva telpās. Ja telpās uzturas vismaz divatā, neko nedzird.

Bet vispār mūsu pils spociņš ir labsirdīgs. Viņš cenšas pasargāt savu māju, lai te vienmēr paliktu muzejs.

Alūksnes novadpētniecības un mākslas muzeja direktore
Aija Grīnvalde

8

Bauskas pils

Livonijas ordeņa cietoksnis un vēlakā Kurzemes hercogu rezidence Bauskā atrodas Mūsas un Mēmeles satekā. Pirma reizi tā pieminēta 1443. gadā rakstītā vēstulē. Cietoksnis bijis neregulāra četrstūra būve ar pieciem torņiem. No dolomīta akmeņiem bruģētā pils pagalma vidū atradās aka. Buvejot Kurzemes hercogu rezidenci, dažas ēkas cietokšņa pagalmā nojauc, bet veco aizsargmūri, torņus un vārtu vietu saglabā, iekļaujot tos jaunajā apjomā. Ap pili redzamā zemes nocietinājumu valņu sistēma ir izveidota 18. gadsimta sākumā zviedru kara inženieru vadibā. 1973. gadā sākta rezidences daļas atjaunošana.

9

P

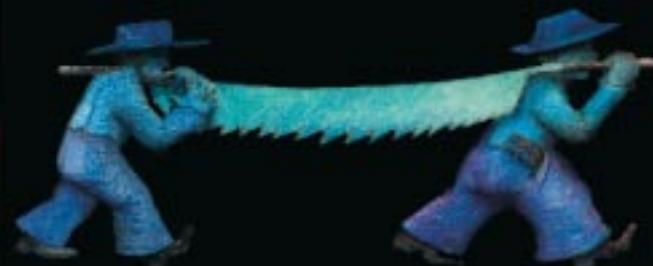
reti Bauskas pilsdrupām Mēmeles krastā atrodas mazi uzkalniņi. Īaudis stāsta, ka katru nakti pulksten divpadsmitos no uzkalniņiem piecēloties divi vīri un dodoties uz pils tiltu, lai to zāģētu, bet nekad tiltu nevarot pārzāgēt. Šie vīri esot pils tilta sargi. Reiz ienaidnieki esot viņus piedzirdījuši un pa to laiku iebrukuši pili. Par nodevību tilta sargi esot nokauti un apglabāti Mēmeles krastā pretē pilij, kur tagad atrodas mazie uzkalniņi.

10

Otrpus Bauskas pilij esot apglabāts meistars, kas šo pili būvējis. Īaudis stāsta, ka katru pusnakti varot redzēt, ka tas piecēloties, uzķapjot pils tornī un turpinot mūrēt. Pusnakti varot dzirdēt arī bērnu raudāšanu.

Pec teicējas Edes Krūmiņas stāstījuma

11